

Pedagogisch Plan
De verhalen tuin

Inleiding

Toen ik begon aan mijn hbo-studie, had ik een duidelijk beeld van wat ik graag wilde doen: werken in een atelier met verstandelijk beperkte clients. Maar naarmate ik verder ging met mijn opleiding, ontdekte ik iets wat vreugde bracht: het werken met kinderen.

Ik ben ooit begonnen met werken bij een buitenschoolse opvang met als reden om mijn studie te kunnen betalen. Alleen werd het gedurende jaren veel meer dan dat: ik vond mijn werk leuk. In 2010 begon ik hier te werken en leerde ik ineens vuurtjes stoken/ hout te hakken/ creatief zijn met kosteloos materiaal/ vilten etc. Ook maakte ik kennis met de antroposofie dankzij de plaatselijke vrije school.

Door de naderende school leeftijd van mijn oudste en de komst van mijn tweede dochter wilde ik iets anders gaan doen. Ik kwam in contact met een consulent die mij stimuleerde om voor mezelf te gaan starten.

Maar hoe en wat wil ik dan uitstralen? Eerlijk ik wist het toendertijd niet. Ik had kennis gemaakt met de antroposofie, Montessori, tijdens mijn studie met Thomas Gordon en was nog steeds zoekende. Het naar buiten gaan vond ik in het begin lastig. Ik was immers 4+ gewend en dit waren allemaal mini mensjes.

Gedurende jaren kom ik er steeds meer achter hoe ik mijn opvang wil gaan leiden en vooral vorm te geven. Ik heb wel een aantal identiteits crisissen gehad met betrekking om de naam. Sommige zullen mij nog kennen als: Het oude Schooltje (ik woonde tegenover de oude school), Wortelkinders, Windekind, Natuurlijk Thuis en nu echt de laatste: de Verhalentuin.

De verhalentuin wordt gevormd door mijn eigen moederschap, Waldorf en Montessori en natuurlijk de buiten invloeden. Ik besteed aandacht aan creativiteit, sensorische ervaringen en vrij spel: aangepast op het seizoen. Wat voor mij het allerbelangrijkste is, is dat elk kind zich gezien en veilig voelt. Ik wil een warme omgeving bieden waarin kinderen de ruimte krijgen om zichzelf te ontdekken om hun eigen unieke verhaal te maken.

Inhoudsopgaven

Gastouderopvang	Blz. 4
<i>Kenmerken gastouderopvang</i>	<i>blz. 4</i>
<i>Voorwaarden en kwaliteitsbewaking van gastouderopvang</i>	<i>blz. 4</i>
Gastouderbureau	Blz. 5
<i>De rol van gastouderbureau</i>	<i>blz. 5</i>
Visie	Blz. 6
Hoofdstuk 1; Pedagogische Doelen	Blz. 7
<i>Doel 1</i>	<i>blz. 8</i>
<i>Doel 2</i>	<i>blz. 9</i>
<i>Doel 3</i>	<i>blz. 10</i>
<i>Doel 4</i>	<i>blz. 12</i>
Hoofdstuk 2: Pedagogisch beleid in de praktijk	Blz. 13
<i>Seizoenen</i>	<i>blz. 13</i>
<i>Tuin</i>	<i>blz. 14</i>
<i>Binnen</i>	<i>blz. 14</i>
<i>Samenstelling groep</i>	<i>blz. 14</i>
<i>Slapen</i>	<i>blz. 14</i>
<i>Draagzak</i>	<i>blz. 15</i>
<i>Ontwikkeling kind</i>	<i>blz. 15</i>
Hoofdstuk 3: Dagritme	Blz. 16
Hoofdstuk 4: Jaarfeesten	blz. 17
Hoofdstuk 5: Over Mij	blz. 18
Hoofdstuk 6: Bronnen	blz. 19

Kenmerken gastouderopvang en gastouderbureau

Gastouderopvang

Kenmerken van gastouderopvang:

- Gastouderopvang is kleinschalig, kent een huiselijke sfeer.
- Een gastouder heeft ervaring met of kennis van de ontwikkeling van kinderen van 0-13 jaar door eigen of andere kinderen of door het volgen van een opleiding
- Een gastouder regelt tegen vergoeding thuis kinderopvang.
- Een gastouder is aangesloten bij een gastouderbureau.
- Een gastouder kan stabiliteit en continuïteit in de opvang bieden en bouwt een vertrouwensband op met het kind.

Voorwaarden en kwaliteitsbewaking van de gastouderopvang:

- De gastouder mag maximaal 6 kinderen van 0 - 13 jaar opvangen. Daarbij worden de eigen kinderen tot 10 jaar meegeteld.
- De gastouder mag niet meer dan 5 kinderen tegelijk opvangen, als deze kinderen allemaal jonger dan 4 jaar zijn. Dit is inclusief de eigen kinderen tot 4 jaar.
- Er mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar tegelijk aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar. Dit is weer inclusief eigen kinderen van deze leeftijd.
- Als de gastouder 4 of meer kinderen tegelijkertijd opvangt, moet ze terug kunnen vallen op een achterwacht. De achterwacht kan bij calamiteiten binnen 15 minuten aanwezig zijn.
- De gastouder moet in het bezit zijn van een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Als de opvang bij de gastouder thuis is, moeten ook de partner en de huisgenoten boven de 18 jaar een geldige Verklaring Omtrent het Gedrag hebben.
- De gastouder is op de hoogte van de wijze waarop de vraagouder verzekerd is voor ziektekosten.
- Beide partijen zijn verplicht een aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten en het polisnummer in te vullen op het inschrijfformulier
- In staat tot reflecteren op het eigen handelen
- De gastouder is in het bezit van een diploma Helpende Welzijn niveau 2
- De gastouder is in het bezit van een geldige EHBO-certificaat gericht op kinderen
- De gastouder respecteert privacygevoelige gegevens en geeft geen informatie aan derde
- De gastouders spreken tijdens het werk de Nederlandse taal en moeten voldoen aan de deskundigheidseisen zoals opgenomen in de Wet Kinderopvang.

Hygiëne en Veiligheid

Ouders die hun kind naar de gastouder brengen, moeten erop kunnen vertrouwen dat hun kind in een veilige omgeving is. Het huis waarin de kinderen worden opgevangen moet minimaal voldoen aan de volgende eisen:

- *De ruimten waar de kinderen worden opgevangen zijn veilig en hygiënisch, d.w.z. voldoen aan de risico inventarisatie uitgevoerd in samenwerking met het gastouderbureau*
- *Rookvrij*
- *Goed functionerende rookmelders een branddeken of brandblusser*
- *Voor kinderen tot 1,5 jaar is er een aparte slaapruiimte*
- *De buitenspeelruimte grenst aan de woning en is kindvriendelijk ingericht.*
- *De binnenruimte is kindvriendelijk ingericht.*
- *De woning is goedgekeurd door de GGD*

Gastouderbureau

De rol van het gastouderbureau

De gastouder is niet in dienst van een gastouderbureau. De Verhalentuin is een onderneming en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Het gastouderbureau heeft een bemiddelende rol tussen ouders die zich aangemeld hebben voor gastouderopvang en ouders die een opvangplaats zoeken.

Het gastouderbureau hanteert bij de werving en selectie van de gastouders wel een aantal criteria waaraan potentiële gastouders moeten voldoen. Op deze wijze wordt de kwaliteit van de opvang gewaarborgd en kunnen de vraagouders met een gerust hart hun kind(eren) bij de gastouder achterlaten.

Het gastouderbureau helpt de gastouder en ouder door te zorgen dat de opvangsituatie een goede start maakt door o.a. de volgende werkzaamheden uit te voeren:

- *Ouders van dienst zijn bij inschrijven en voorlichten over opvangmogelijkheden, kosten en tegemoetkoming kinderopvangtoeslag*
- *Bemiddelen tussen ouder en gastouder*
- *Voeren van een intakegesprek met de gastouder op het opvangadres;*
- *Begeleiden van gastouders en het verzorgen van scholing;*
- *Jaarlijks risico-inventarisatie, veiligheid en hygiëne op het opvangadres.*
- *Voeren van een koppelingsgesprek op het opvangadres*
- *Voeren van een jaarlijks voortgangsgesprek met de gastouder op het opvangadres*
- *Voeren van een jaarlijks mondeling evaluatiegesprek met ouders, inclusief schriftelijke rapportage*
- *Een gedegen uitvoering van de kassiersfunctie*

Visie

Ik wil de kinderen de seizoenen laten ervaren. Leren herkennen wat zich buiten afspeelt. Juist door de verschillende weer types krijgt buitenspel een extra dimensie, denk aan:

- **Wind:** bladeren die ritselen, bomen die waaien
- **Water:** de regen laat slakken verschijnen, plassen ontstaan
- **Vorst:** het ontstaan van ijs en erover heen lopen
- **Warmte:** genieten van de warme zonnestralen op je huid.

Het ervaren van de natuur zal zowel binnen als buiten zijn. Zo zullen we in de tuin veel spelen/ moestuinieren en in de bossen ontdekken. Binnen kunnen we zaaien en zien hoe dit zaadje groeit. Daarnaast maak ik gebruik van duurzaam speelgoed (denk aan grimms/grapat maar we hebben ook Magnatiles omdat dit fantastisch materiaal is voor de fantasie).

Naast de natuur laat ik me ook inspireren door o.a. Attachment Parenting van William Sears, Antroposofie van Rudolf Steiner en de visie van Maria Montessori. Ik kies elementen uit deze stromingen omdat ik denk dat ze bij kunnen dragen aan de ontwikkeling van een kind. Door ze te laten merken dat ze zichzelf mogen zijn krijgen ze zelfvertrouwen. Waardoor de omgeving om hen heen steeds meer vertrouwd en eigen zal voelen.

In de Antroposofie wordt er gesproken over de eerste 7-jaarfase waar de ontwikkeling van het fysieke lichaam centraal staat. Het kind leert door veel herhaling en grip te krijgen op zijn lichaam en de omgeving. Ervaringsgericht leren en voortleven is een fijne manier om dit te ondersteunen. Als aansluiting komt dan ook Maria Montessori met haar beroemde uitspraak: 'Leer het mij zelf te doen'. Vandaar dat ik het belangrijk vindt om kindvolgend te zijn in dit proces en steeds af te vragen: 'wat heeft dit kind nodig om zelf de volgende stap te zetten? Wat vraagt dit van mij?'

Vrij spel

Nu ben ik niet de enigste persoon in dit huis. De kinderen leren ook van elkaar. Doormiddel van vrij spel leren kinderen sociale interacties maar leren ze ook frustratie kennen op momenten dat hun speelgoed wordt afgepakt. Of wanneer uit onverwachtse hoek een hand wordt aangereikt om je te helpen opstaan. Van elkaar kunnen we leren.

*'Children still need a childhood with dirt,
mud, puddles, trees, sticks, and tadpoles.'*

- Brooke Hampton

Hoofdstuk 1

Pedagogisch plan

De Verhalentuin laat zich graag inspireren door verschillende pedagogen en de natuur. Ik vind het belangrijk om bewustzijn mee te geven hoe om te gaan met de natuur, dier en mens.

Zoals ik eerder aangaf zoek ik steun in verschillende pedagogen. Denk aan: Attachment Parenting van William Sears, Antroposofie van Rudolf Steiner en de visie van Maria Montessori. Ik kies elementen uit deze stromingen omdat ik denk dat ze bij kunnen dragen aan de ontwikkeling van een kind. Door ze te laten merken dat ze zichzelf mogen zijn krijgen ze zelfvertrouwen. Waardoor de omgeving om hen heen steeds meer vertrouwd en eigen zal voelen.

In de Antroposofie wordt er gesproken over de eerste 7-jaarfase waar de ontwikkeling van het fysieke lichaam centraal staat. Het kind leert door veel herhaling en grip te krijgen op zijn lichaam en de omgeving. Ervaringsgericht leren en voortleven is een fijne manier om dit te ondersteunen. Als aansluiting komt dan ook Maria Montessori met haar beroemde uitspraak: 'Leer het mij zelf te doen'. Vandaar dat ik het belangrijk vindt om kindvolgend te zijn in dit proces en steeds af te vragen: 'wat heeft dit kind nodig om zelf de volgende stap te zetten? Wat vraagt dit van mij?'

Natuur

“Wereldwijd groeien steeds meer kinderen in steden, ver weg van de natuur. Ook hun ouders staan daar steeds verder vandaan. En dat terwijl kinderen zoveel baat hebben bij natuur. Al vanaf geboorte is het van wezenlijk belang om met kinderen naar buiten te gaan en samen de wereld te ontdekken en plezier te hebben’.

Ian Mastert, IVN Kind en Natuur

De natuur levert een bijdrage als het gaat om de ontwikkeling van het kind. Zo ligt er in de natuur verschillend materiaal voor het grijpen om te onderzoeken en te ontdekken (vrij spel). Het geeft ons ritme in het jaar wat weer aansluit op de antroposofische visie met zijn prachtige jaarfeesten.

Kinderen ontwikkelen door te spelen in de natuur waar fantasie spel kan ontstaan en samenspel. Maar ook risico's durven nemen en zelfvertrouwen op te bouwen. Door zelf te leren waar je kan staan op een boomstam bijvoorbeeld, of wat is een fijne plek om te gaan zitten op het gras?

Ook het welzijn voor dieren probeer ik mee te geven. Zoals in de weldadige herfst dat we ook kastanjes laten liggen. Dat we bewust worden dat we in de winter de vogels gaan helpen door vogelhuisjes op te hangen en voedsel neer te leggen.

In mijn verdere plan is er te lezen over de wet kinderopvang. Er zijn 4 pedagogische doelen opgesteld waar ik als opvang aan moet voldoen. Deze is zowel hier als online ¹te lezen:

- *Doel 1 Een omgeving aanbieden die het gevoel van emotionele veiligheid waarborgt*
- *Doel 2 Gelegenheid bieden tot ontwikkeling persoonlijke competenties.*
- *Doel 3 Mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.*
- *Doel 4. Normen en waarden overbrengen*

¹ www.verhalentuin.com

Doel 1: Een omgeving aanbieden die het gevoel van emotionele veiligheid waarborgt

Ik geloof dat ieder kind zijn eigen talenten en persoonlijkheid bij zich heeft. Ik hoop vooral samen met het kind (en ouders) te kijken hoe deze op een natuurlijke manier ontwikkeld kunnen worden.

Vanuit het attachment parenting kijk ik vooral hoe een kind is, wat het nodig heeft om te ontwikkelen en zorgen voor een goede hechting.

Een kind laten voelen dat ik er ben. In de praktijk zal dit voor hele jonge kinderen een draagzak betekenen. Wanneer een baby start in de opvang is een goede hechting van belang. Door mijn draagzak te gebruiken zorg ik voor huid op huid contact en zit een kindje veilig.

In de visie van attachment parenting gaat de visie ook naar dat je kijkt naar waar bepaald gedrag vandaan komt. Door een kind te leren kennen en te observeren. Ik observeer kinderen om te zien/horen wat een kind nodig heeft en daarbij de nodige steun aan te bieden. Het begint met het erkennen van de emoties van een kind: 'ik zie dat het je verdrietig maakt'. Juist door deze erkenning voelt een kind zich gehoord en hoop ik dat stukje geborgenheid te geven.

Emoties mogen gevoeld worden: verdriet, boos of vrolijk. Het is aan mij de taak om hier de juiste aandacht aan te besteden.

Door voor te leven nemen de kinderen het over. Wat er in de praktijk kan gebeuren is dat een kind een ander kind helpt/troost. Aan mij de taak om dan een stapje terug te doen.

Het communiceren gebeurt meestal op ooghoogte: op schoot of ik zit ernaast. Het ligt net aan de behoefte van het kind op dat moment. Als voorbeeld; wanneer een kind een driftbui heeft is het niet altijd de behoefte om op schoot te zitten. Soms wil een kind de ruimte. Ik ben dan in de buurt en zorg voor een veilige omgeving.

Naast emoties te erkennen zijn er binnen ons huis consequente regels, grenzen en gewoontes. Op die manier weten de kinderen waar ze aan toe zijn en die bevorderend zijn voor het stukje veiligheid en voorspelbaarheid.

Kortom:

- Erkennen van gevoelens
- Veilige hechting
- Een veilige open sfeer creëren
- Praten op ooghoogte
- Uitleg op begripsniveau
- Onvoorwaardelijk ouderschap
- Consequente regels, grenzen en gewoonten

Doel 2 Gelegenheid bieden tot ontwikkeling persoonlijke competenties.

Elk kind heeft zijn eigen talenten, karaktereigenschappen en temperament. Deze kenmerken stellen kinderen in staat om op verschillende situaties te reageren. Bij ons mogen kinderen hun unieke zelf laten zien. In de opvang gaat het vooral om dat kinderen het als een tweede thuis ervaren.

Door de verschillende leeftijden die aanwezig zijn binnen de opvang, is er sprake van verschillend spel waar rekening mee gehouden moet worden.

Dreumes: sprake van solo spel. Vooral de omgeving aan het ontdekken.

peuter: parallel spel: ze starten beiden ergens in een spel en komen gedurende dit spel elkaar tegen. Al oefenend start het samenspel. Ik stimuleer graag dit parallel spel door vooral lose parts aan te bieden.

Kinderen kunnen werken aan hun creativiteit, het omgaan met elkaar en interactie door o.a. andere vrij spel. Het gaat bij vrij spel erom dat kinderen een eigen plan maken bij het materiaal wat ze tegenkomen. Ik laat mij in spel graag inspireren door Maria Montessori, Emmi Pikler en de curiosity approach;

Ik zet voorwerpen/speelgoed neer en de kinderen bedenken daar een spel omheen. Bij voorkeur op de grond zodat ze echt vrij kunnen bewegen en ontdekken. Het idee erachter is dat hun fantasie en creativiteit wordt geprikkeld. Maar ook ontwikkeld spelenderwijs het probleemoplossend vermogen.

Een andere manier om aan de persoonlijke ontwikkeling van een kind te werken is met creatieve activiteiten. Op sommige dagen houden we ons bezig met activiteiten als schilderen, bakken of kleien. Voor beiden vraagt het de kinderen een andere manier van motorische benadering, Daarnaast het ontdekken dat je handen vies kunnen worden en dat we die weer gaan wassen hoort allemaal bij dit creatieve spel. Zo gaat het ook puur om de ervaring en niet om het resultaat wat de kinderen maken. Een andere bezigheid die ik graag inzet voor de kinderen is vilten. Zo zullen de jongste vooral het lont wol uit elkaar trekken en er pluisjes van maken: terwijl de oudere kinderen het in warm water dompelen en gaan wrijven. Ook hier telt wederom de ervaring van het materiaal en niet het resultaat.

Vanuit de visie van Maria Montessori mogen de kinderen ook helpen met de tafel dekken als we gaan eten. De oudere kinderen mogen hun eigen boterhammen gaan smeren (mits we niet picknicken: vaak zijn dan de boterhammen al gesmeerd).

In de tuin kunnen de kinderen ook werken aan hun persoonlijke competentie. Zo staat er een modderkeuken waar de kinderen met kruiden heerlijke soepjes kunnen maken. Geur/smaak pupillen worden gebruikt waardoor de kinderen weer verder kunnen ontdekken. Ook kunnen er stenen en takken gevonden worden waar de kinderen ook een spel mee kunnen bedenken.

Kortom:

- *Ieder kind is uniek en ontwikkeld op zijn eigen manier,*
- *Door vrij spel wordt creativiteit ontwikkeld.*
- *Door vrij spel wordt het oplossend vermogen ontwikkeld.*

- *Het kind helpen waar nodig door emotionele ondersteuning.*
- *Uitleg geven op begripsniveau.*

Doel 3: Mogelijkheid bieden tot het ontwikkelen van de sociale competentie.

De kracht voor ontwikkeling van de sociale competentie is voorleven. Opvoeden is voorleven en heeft alles te maken met de voorbeeldfunctie van de (gast)ouder(s).

Vanuit de antroposofie praten we over de eerste 7 levensjaren. Het kind tot 7 jaar leeft en leert door nabootsing. De opvoeders doen voor wat in een bepaalde situatie wenselijk is. Door ervaringen die een kind opdoet in het leven, groeit het vermogen tot begrijpen. Hierdoor krijgt een kind grip op de wereld en zichzelf. Naarmate deze ervaringen groeien, hoeft een kind niet altijd meer na te denken hoe te handelen in bepaalde situaties. Deze heeft hij immers geleerd door het nabootsen op jonge leeftijd.

'Help het mij zelf te doen'

Aansluitend op de visie van de antroposofie ook een stukje Maria Montessori. Door kinderen samen te laten werken om de tafel te dekken werken ze ook aan hun sociale vaardigheden. Wat is er immers nodig? Wie pakt wat? Samen kunnen de kinderen overleggen. Denk ook aan jassen en schoenen aantrekken. Door elkaar te helpen en tips geven leren kinderen steeds meer 'zelf' te doen.

Tijdens de opvangmomenten hebben we te maken met verschillende leeftijden van de kinderen. Zo zullen de jongste kinderen anders omgaan met de emoties van de wat oudere kinderen. Doordat de Verhalentuin een huiselijke sfeer bevordert, leren de kinderen van elkaar o.a door vrij spel. Kinderen kiezen om een rol aan te nemen. Door rollenspel spelen de kinderen graag de dag na, wat weer een mooie verwerking is van de dag. Daarnaast leren ze niet alleen omgaan met hun eigen emoties maar ook die van een ander kind in de groep. Wat is het effect van je gedrag naar een ander? Vrij spel heeft in deze zin veel te bieden voor de kinderen.

Kortom:

- *Voorleven*
- *stimuleren kinderen met elkaar te praten.*
- *'Leren zelf te doen'*
- *Stimuleren elkaar te troosten*
- *Open sfeer creëren*
- *rollenspel*

Doel 4: Normen en waarden overbrengen

Uiteraard wil ik ervoor zorgen dat de kinderen naast hun emotionele ontwikkeling ook normen en waarden mee gaan krijgen. Nu hebben we in de opvang te maken met verschillende stromingen van opvoedstijlen vanuit hun eigen opvoeding, Denk aan:

- *Vrije opvoeding;*
- *strengere opvoeding;*
- *evenwichtige opvoeding;*
- *Etc.*

*'Geef je kind liefde, zonder alles te accepteren.
En wees ervan overtuigd dat een begrenzing niet altijd een beperking is';
Steven Pont (1962).*

In de opvang heb ik voor mezelf een visie opgesteld. Juist door de verschillende opvoedstijlen is het belangrijk voor alle ouders om te weten hoe er in de opvang met de kinderen wordt omgegaan. Ik wijk niet af van mijn visie. Ik vind het belangrijk dat kinderen gezien worden.

Ondanks dat ik me laat inspireren door verschillende pedagogen heb ik wel regels opgesteld. Omdat ik te maken heb met verschillende leeftijden, horen we toch rekening met elkaar te houden. Denk daarbij aan elkaar niet pijn doen, om de beurt spelen en vragen en af toe ook 'helpen' (denk aan een luiertje aangeven).

Tegelijkertijd vind ik het belangrijk dat een kind mag zijn wie hij is. Daarom vind ik het echt belangrijk dat kinderen respect hebben voor elkaar. Door dit al op jonge leeftijd mee te geven en voor te leven, ligt er een grondbeginsel voor de toekomst.

Het doel is om de kinderen genoeg zelfvertrouwen te geven zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot een prachtig kind (mens) vol zelfvertrouwen met liefde voor zijn omgeving.

Kortom:

- *Behulpzaamheid: help elkaar waar nodig*
- *Betrokkenheid: interesse tonen in de kinderen en hun bezigheden*
- *Eerlijkheid*
- *Samenwerken: werk samen in plaats van tegen elkaar.*
- *Respect voor elkaar en ieders eigenheid vormen het uitgangspunt*
- *Uitleggen waarom deze regels er zijn*
- *Erop toezien dat het wordt nageleefd*
- *Ongewenst gedrag op positieve wijze ombuigen*

Hoofdstuk 2

Pedagogisch beleid in de praktijk

De Verhalentuin haalt de inspiratie uit verschillende richtingen om de kinderen op een fijne manier te kunnen begeleiden. Elk kind is uniek en zodoende is het fijn om handvatten te hebben.

Inspiratiebronnen:

- *Emmi Pikler: Respectvolle verzorging, vrije beweging en vrij spel*
- *Maria Montessori: kwaliteit van kinderen aantonen*
- *Attachment Parenting*
- *Thomas Gordon: relatie is gelijkwaardig*
- *Rudolf Steiner*
- *Ity Busstra*
- *Denise Enthoven*
- *Loïs Eijgenraam*
- *IVN Kind en Natuur*

Natuur beleving

Zoals ik al eerder schreef zijn we als mens steeds verder van de natuur af komen te staan². Daar hoop ik als pedagoog verandering in te brengen voor de kinderen. Al is het een kleine stap richting meer natuurbeleving. Er komt steeds meer onderzoek vrij uit verschillende richtingen, die laat zien wat groen en natuur doet bij kinderen. Zoals ik al omschreef in de pedagogische doelen is contact met groen belangrijk voor zowel de fysieke, sociale, emotionele, cognitieve en morele ontwikkeling. Door contact met de natuur krijg je stimulans op:

zintuigen: denk aan de natuur ruiken, proeven,voelen, horen, en zien.

motoriek: denk aan balanceren op een boomstam, klimmen op stenen en verzamelen (takjes, stenen etc).

bevordert zelfvertrouwen: als het lukt om een dam te maken op het strand of om zelf een hut buiten gemaakt te hebben met takken.

etc.

Seizoenen

Door de seizoenen leren we bewust te leven, te herkennen wat zich buiten afspeelt. De jaarfeesten die steeds terugkeren, laten ons beseffen waar we ons in het jaar bevinden. Bijvoorbeeld: Met Pasen zaaien we, met Sint Maarten delen we het licht uit. Vaste rituelen en gewoontes zorgen voor herkenning en vertrouwen bij de kinderen.

² Het laatste kind in het bos- Richard Louv

Maar door de wisselende seizoenen maken we ook veel mee van wat er buiten gebeurt, namelijk de groei van de lente, de warmte van de zomer, de overdaad van de herfst en de rust van de winter.

Elk jaargetijde heeft zijn eigen weertype. Dit geeft het buitenspel een extra dimensie³. Wind, regen, sneeuw, vorst of warmte veranderen het spel en creëren mogelijkheden. Denk aan:

- wind: bomen die waaien, bladeren ritselen en zweven door de lucht.
- Water: de regen laat slakken verschijnen, plassen ontstaan
- vorst: lopen op water
- warmte: genieten van de laagjes kleding die uit getrokken kunnen worden.

Tuin

De Tuin zal deels ingericht worden voor de opvang. Vooral vrij spel en ruimte is belangrijkste. Denk aan een zandbak met een modderkeuken zodat kinderen heerlijk kunnen fantaseren in hun vrije spel. Een buitenlokaal met een kast met laatjes waar de kinderen hun natuurschatten in mogen bewaren en natuurlijk trots mogen laten zien aan hun ouders,

Aan het einde van de tuin komt een moestuin. Kinderen mogen helpen met zaaien, planten en oogsten.

Binnen

Binnen is er gekozen voor een mix van natuurlijke materialen, zoals hout, riet, katoen of wol. Naast de natuurlijke materialen biedt ik ook veilig plastic aan als duplo, schleich en playmobil. Reden dat ik dit speelgoed erbij heb is omdat het toegankelijk is voor elke leeftijd. Daarnaast kan het ook tegen modder en water.

Persoonlijke favoriet voor het vrije spel zijn wel onze stapelstein stenen die gebruikt worden als hoed, stapstenen, ronddraaiende stoel, sorteerbakken etc.

Samenstelling groep

Ik heb ervoor gekozen om een kleinschalige opvang te zijn. Dit houdt in dat er in de ochtend 3 of 4 kinderen aanwezig zullen zijn (met uitzondering vakanties). In de middag (in verband met eigen kinderen) zal dit aantal 6 zijn (uitzondering 7 vanwege oudere kinderen die niet meetellen voor de opvang).

De opvang is bedoeld voor kinderen van 0 tot 4 jaar. De samenstelling kan wisselend zijn van kinderen die komen en gaan. Maar de pedagoog zal het vertrouwde gezicht zijn van de opvang.

Slapen

De verhalentuin maakt gebruik van buitenbedden. Buitenbedden (ook bekend als Lutjepotje) zijn eigenlijk houten slaaphuisjes voor in de tuin. Aan de voorkant van een buitenbed zit gaas waardoor er geen insecten, katten of honden bij het kind komen.

³ Kaboutersoep en wonderblaadjes- Ity Busstra

Buitenbedden zijn een fijne manier om kleine kinderen veilig buiten te laten slapen. In de buitenlucht slapen kindjes meestal langer en dieper. Hierdoor rusten ze beter uit en hebben ze de rest van tijd ook meer energie.

Draagzak

Kinderen onder de 1 jaar kunnen gedragen worden. Uitgangspunt is wel slapen in een bed, maar uitzonderingen daargelaten. Wanneer ik op pad ga met de kinderen, dan gaat de jongste in de draagzak. Ik vind de uitgangspunten van natuurlijk ouderschap mooi namelijk: nabijheid laten voelen. Vooral als een jonge baby komt wennen kan een draagzak een gevoel van veiligheid geven.

Mocht een kind te zwaar voor mij worden, gaan we iets anders bedenken.

Ontwikkeling Kind

De Verhalentuin maakt gebruik van overdracht schriftjes en bij de wat oudere kinderen de whatsapp groep met de ouders. Hier zullen onze avonturen en ontwikkelingen bijgehouden worden. Voor elk kind is dit natuurlijk heel persoonlijk. Aan de hand van foto's en filmpjes kan het bijgehouden worden.

Gebied van fijne motoriek kunnen ouders inzien door middel van de creatieve activiteiten die we doen. Deze gaan mee naar huis of komen in de tekenmap die elk kind heeft. Tussentijds kunnen de ouders dit inzien en aan het einde van de opvangperiode gaat deze map mee naar huis.

Hoofdstuk 3

Dagritme

Een dag bij ons is elke keer (bijna) hetzelfde. De ene keer gaan we allemaal naar school maar soms zal dat niet nodig zijn en kijken we af. Inplaats van naar school te fietsen bedenken we iets in kader van vrij spel of starten we eerder met een gezamenlijke activiteit.

Onze globale dagplanning:

- *7.30/8.00 uur : Eerste kinderen worden gebracht.*
- *8.10 uur: We gaan ons klaarmaken om naar school te gaan voor Leah, Hanna en Fabian.*
- *8.50- 9.15 uur: We komen terug van school en wachten tot de andere kinderen gaan komen. Samen gaan we naar het bos met Stien.*
- *9.30 uur: We gaan fruit eten met water of thee. Fruit gaat mee naar het bos voor het geval we het daar willen op eten.*
- *12.00 uur: We gaan samen eten. (Uitzondering met mooi weer. Dan gaan we graag picknicken). We eten vegetarisch en drinken havermelk, water of thee of diksap /limonade (suikervrij).*
- *12.30/14.15 uur: Lekker slapen om daarna wakker gemaakt te worden en op te frissen.*
- *14.30 uur: We gaan naar school om Leah, Hanna en Fabian op te halen.*
- *15.30 uur: Drinken en iets eten.*
- *16.00 uur: vrij spel of fröbelen*
- *16.40 uur: Tijd om te gaan opruimen.*
- *17.00 uur: Ophalen/ samen een boek lezen.*

Hoofdstuk 4

Jaarfeesten

De antroposofie kent een aantal jaarfeesten die in het ritme liggen van het jaar. Rudolf Steiner introduceerde de jaarfeesten binnen de vrije scholen. Doordat mijn kinderen niet op de vrije school zitten maar ik wel de inspiratie eruit haal, heb ik de keuze gemaakt welke feesten terugkomen in de opvang:

Driekoningen - 6 januari gave aan de mensheid: inzicht, offerbereidheid, verbinding

We vieren dit door een cake te bakken en een amandel te verstoppen in het beslag. Degene die de amandel vindt mag de koningsmantel om!

Maria Lichtmis - 2 februari einde van licht feestperiode, laatste restje licht mag naar moeder aarde We steken een walnoot kaarsje aan in een schaal tijdens het fruit eten. We zingen liederen over de lente.

Pasen - 1e zondag na de 1e volle maan in de lente hoop, groei, lentefeest!

Vieren we door te kijken naar buiten of de lente al gestart is.

Appelvrouwtje/ Joris en de draak: In deze tijd staan we stil bij de rijke oogst en maken we appelmoes.

Sint Maarten - 11 november

offerbereidheid, 1e lichtfeest, lantaarntjes optocht We maken lantaarns en lopen buiten een rondje.

Advent - vanaf de 4e zondag voor kerst voorbereiding op kerst, verwachting, innerlijk licht, elke week kaarsje erbij.

Sint Nicolaas - 5 december feest van geven en ontvangen

De kinderen bakken kruidnoten. Omdat het zo druk is, houdt ik het in de opvang rustig en gaat het vooral om een rustige sfeer.

Kerst - 24,25,26 december winterzonneward, geboorte van Christus (licht)⁴

We zetten de kerstboom en zingen liedjes. Ook dit feest houden we rustig vanwege de drukke decembermaand.

We besteden ook aandacht aan:

1 juli Keti Koti: we maken samen droomvogels

⁴ Informatie uit Leven met het jaar 1 en 2 van Lisa Wade en Daan Rot.

Hoofdstuk 5

Over mij

Ik ben Charissa en ik ben getrouwd met Daniël sinds 2012. Samen zijn wij ouders van 4 zeer verschillende kinderen. Door hen leer ik elke dag meer over mijn rol als ouder en hoe ik hen allen kan ondersteunen.

Als ik niet aan het werk ben dan kan je me vinden aan tafel om iets op papier te krabbelen of ik ben in de tuin ergens bezig. Ik kreeg laatst commentaar van mijn tante: 'heb jij geen kruiwagen'...nee. Op dit moment loop ik steeds heen en weer om al mijn spullen te zoeken. Dus wie weet voor de toekomst.

Oorspronkelijk kom ik uit Culemborg en samen met mijn partner hebben we ervoor gekozen om te verhuizen naar Brabant. Het is op dit moment wennen en zoeken. Maar dat we zo dicht bij het bos wonen vinden we fantastisch.

Ik blijf altijd zoeken naar de juiste balans als het gaat om opvoeding. Elk kind is uniek en heeft een andere benadering nodig. Gelukkig is er 1 overeenkomst te vinden: Buiten zijn! De kinderen kunnen buiten hun energie kwijt en kunnen elkaar makkelijker opzoeken maar ook even afstand nemen.

Als moeder van 4 kinderen volg ik ook vooral mijn gevoel en hoop ik met alle ouders vooral samen te werken zodat we een fijne omgeving kunnen

Hoofdstuk 6

Bronnen

- Gezond hechten van *Loïs Eijgenraam*
- *Liefdevolle Begrenzing van Loïs Eijgenraam*
- Menswaardig Opvoeden van Jeanne Meijs
- Het laatste kind in het bos van Richard Louv
- Naar buiten met het jonge kind van Denise Enthoven
- Kaboutersoep en wonderblaadjes van Itsy Busstra
- Leven met het jaar van Christiane Kutik, Eva-Maria Ott-Heidman
- Het Fluisterkind van Janita Venema
- Temperamentvolle kinderen van Eva Bronsveld
- Het hele jaarfeesten Herfst/Winter van Lisa Wade en Daan Rot
- Het hele jaarfeesten Lente/Zomer van Lisa Wade en Daan Rot